C/2024/6555

12.11.2024

P9_TA(2024)0158

Tihedamad suhted ELi ja Armeenia vahel ja vajadus sõlmida Aserbaidžaani ja Armeenia vaheline rahuleping

Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2024. aasta resolutsioon tihedamate suhete kohta ELi ja Armeenia vahel ja vajaduse kohta sõlmida Aserbaidžaani ja Armeenia vaheline rahuleping (2024/2580(RSP))

(C/2024/6555)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Armeenia ja Aserbaidžaani ning olukorra kohta Mägi-Karabahhis,

— võttes arvesse ÜRO põhikirja, Helsingi lõppakti ja 21. detsembri 1991. aasta Almatõ deklaratsiooni,

— võttes arvesse ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahel [1], mis jõustus täielikult 1. märtsil 2021,

— võttes arvesse Armeenia peaministri Nikol Pašinjani 17. oktoobri 2023. aasta pöördumist Euroopa Parlamendi täiskogu istungil,

— võttes arvesse ELi ja Armeenia teise kõrgetasemelise poliitilise ja julgeolekualase dialoogi 15. novembri 2023. aasta järeldusi,

— võttes arvesse Armeenia ühinemist Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudiga 1. veebruaril 2024,

— võttes arvesse 9. veebruari 2024. aasta partnerluse rakendamise aruannet Armeenia kohta,

— võttes arvesse ELi ja Armeenia partnerlusnõukogu 13. veebruaril 2024 toimunud viienda kohtumise tulemusi,

— võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et ELi ja Armeenia suhted põhinevad ühistel väärtustel, nagu demokraatia, õigusriik, inimõigused ja põhivabadused, piirkondlik koostöö ja aktiivne osalemine idapartnerluse raamistikus, et aidata kaasa piirkondlikule koostööle ja stabiilsusele;

B. arvestades, et Euroopa Ülemkogu tegi komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning komisjonile ülesandeks uurida võimalusi ELi ja Armeenia suhete kõigi aspektide tugevdamiseks;

C. arvestades, et 17. oktoobril 2023. aastal nõudis Armeenia peaminister Nikol Pašinjan oma pöördumises Euroopa Parlamendi poole ühist pühendumist ELi ja Armeenia suhete edasisele tugevdamisele ning rõhutas, et Armeenia Vabariik on valmis Euroopa Liidule lähenema, nii kuidas Euroopa Liit seda võimalikuks peab;

D. arvestades, et Armeenia välisminister Ararat Mirzojan teatas 9. märtsil 2024 üldsusele, et kaalub, kas esitada taotlus, et Armeenia saaks Euroopa Liidu kandidaatriigiks;

E. arvestades, et Armeenias on viimastel aastatel toimunud märkimisväärsed poliitilised muutused ning valitsus on võtnud kohustuse tagada toimivad demokraatlikud institutsioonid ning kasutada ELi ja Armeenia vahelist ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut riigi moderniseerimise reformide kavana, hoolimata märkimisväärsetest probleemidest; arvestades, et väljaande The Economist 2023. aasta demokraatiaindeksi kohaselt on Armeenia piirkonna juhtiv demokraatlik riik;

[1] ELT L 23, 26.1.2018, lk 4.

F. arvestades, et külmutades oma liikmesuse Ühise Julgeoleku Lepingu Organisatsioonis (CSTO), püüab Armeenia vähendada oma julgeolekualast sõltuvust Venemaa Föderatsioonist ja kaasata oma julgeolekumeetmete kombinatsiooni uusi osalejaid, näiteks tihedama sõjalise koostöö kaudu Prantsusmaa, Kreeka ja teiste ELi liikmesriikidega; arvestades, et Armeenia pinnal viibivad endiselt tuhanded Venemaa sõdurid; arvestades, et Venemaa väidetav valmisolek tagada Armeenia julgeolek on osutunud olematuks; arvestades, et Armeenia kuulub endiselt Euraasia Majandusliitu; arvestades, et Armeenia liitus Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudiga;

G. arvestades, et Venemaa Föderatsioon püüab õõnestada Armeenia demokraatiapüüdlusi ja levitab pidevate sekkumiskatsete, sealhulgas desinformatsioonikampaaniate kaudu kaost ja ebastabiilsust;

H. arvestades, et Armeenia majandus sõltub endiselt suurel määral Venemaast, kelle osakaal Armeenia väliskaubanduses on ligikaudu 35 %, ja see sõltuvus on eriti ränk strateegilises energiasektoris; arvestades, et peaminister Nikol Pašinjan on nõudnud suuremat abi ELi majandus- ja investeerimiskava raames; arvestades, et majandus- ja investeerimiskavaga on seni kaasatud valdkondadevahelisteks investeeringuteks ligikaudu 500 miljonit eurot; arvestades, et EL jääb ka edaspidi Armeenia peamiseks reformipartneriks ja suurimaks abiandjaks; arvestades, et komisjon teatas 5. oktoobril 2023. aastal täiendavast 5,25 miljoni euro suurusest hädaabist, programmi „EU4Peace“ suuremast rahastamisest, täiendavatest iga-aastastest eelarvetoetuse programmidest ning tehnilisest abist selliste teemadega tegelemiseks nagu lennuohutus ja tuumaohutus;

I. arvestades, et ELi ja Armeenia partnerlusnõukogu viiendal kohtumisel kokku lepitud uues ELi ja Armeenia partnerluskavas seatakse ühistele väärtustele toetudes prioriteediks Armeenia vastupanuvõime tugevdamine ja majanduse mitmekesistamine, julgeolekualase koostöö tõhustamine ja investeeringute suurendamine kui majanduskoostöö alus;

J. arvestades, et hiljuti avaldatud partnerluse rakendamise aruandes kirjeldatakse Armeenia edusamme ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu rakendamisel, sealhulgas kohtureformi, korruptsioonivastase võitluse, siseministeeriumi loomise ja Armeenia politseiteenistuse reformimisel ELi toetusel;

K. arvestades, et Venemaal on endiselt juurdepääs piirangutega ELi kaupadele tarneahelate kaudu, mis kulgevad läbi kolmandate riikide, kaasa arvatud Armeenia; arvestades, et pärast seda, kui EL kehtestas Venemaa suhtes sanktsioonid, Armeenia eksport Venemaale kolmekordistus 2022. aastal ja kahekordistus ajavahemikus jaanuar–august 2023; arvestades, et ELi sanktsioonide erisaadik David O'Sullivan ei ole andnud mõista, et Armeenia ametivõimude ja ELi koostöös sanktsioonidest kõrvalehoidmise ennetamisel esineks probleeme, ning on andnud positiivse hinnangu Armeeniaga seni tehtud koostööle;

L. arvestades, et 19. septembril 2023 algatas Aserbaidžaan pärast üheksakuulist Laçıni koridori ebaseaduslikku blokeerimist sõjalise rünnaku Mägi-Karabahhi ülejäänud osade vastu, mis ei olnud veel tema kontrolli all, rikkudes sellega novembri 2020. aasta relvarahukokkuleppest ja Rahvusvahelise Kohtu otsusest tulenevaid kohustusi; arvestades, et enam kui 100 000 armeenlast pidi territooriumilt põgenema ja selle tulemusena ei ole Mägi-Karabahhis enam praktiliselt üldse armeenia elanikkonda, kes on seal olnud sajandeid; arvestades, et see võib tähendada etnilist puhastamist; arvestades, et Mägi-Karabahhi rahvusvaheliselt tunnustamata *de facto* ametiasutused lakkasid eksisteerimast 1. jaanuaril 2024 pärast seda, kui nad olid surve all nõustunud oma laialisaatmisega; arvestades, et Aserbaidžaanis hoitakse endiselt kinni paljusid armeenlasi, sealhulgas Mägi-Karabahhi endisi juhte, kellest mõne küsitlemist on näidatud ka kohalikule üldsusele, mis on vastuolus 1929. aasta Genfi konventsioonidega; arvestades, et Mägi-Karabahhi armeenlased kaotasid Aserbaidžaani sõjalise surve eest põgenedes oma vara ja asjad ega ole sellest ajast alates suutnud neid tagasi saada;

M. arvestades, et 13. veebruaril 2024 teatas komisjon täiendava 5,5 miljoni euro eraldamisest Mägi-Karabahhi piirkonnast ümberasustatud armeenlaste toetamiseks lisaks 2023. aasta septembris väljakuulutatud 12,2 miljonile eurole;

N. arvestades, et EL toetab täielikult Armeenia ja Aserbaidžaani suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning toetab aktiivselt pingutusi Armeenia ja Aserbaidžaani vahelise püsiva rahulepingu sõlmimiseks rahumeelsete vahendite abil ja asjaomase elanikkonna õigusi austades;

O. arvestades, et Armeenia ja Aserbaidžaan on alustanud otseläbirääkimisi võimaliku rahulepingu sõlmimiseks, mis võib avada kahepoolsetes suhetes uue peatüki; arvestades, et erimeelsused püsivad küsimustes, mis on seotud piiri määramise ja tähistamisega ning Aserbaidžaani ja tema Nahhitševani eksklaavi vaheliste transpordiühenduste praktilise korraldusega; arvestades, et Aserbaidžaan nõuab, et Armeeniat läbiks koridor, mis ühendaks Aserbaidžaani talle kuuluva Nahhitševani eksklaaviga ja mida kontrolliksid Venemaa piiriväed ilma Armeenia tolli- või piirikontrollita, mis aga rikuks Armeenia suveräänsust; arvestades, et Armeenia kavandatav rahuettepanek näeb ette, et Aserbaidžaani ja Nahhitševani vahelistel ühendustel toimub Armeenia piiri- ja tollikontroll;

P. arvestades, et Armeenia ei olnud hea tahte žestina vastu COP29 korraldamisele Bakuus; arvestades, et Armeenia peaminister Nikol Pašinjan tegi 28. jaanuaril 2024 ettepaneku allkirjastada Aserbaidžaaniga mittekallaletungipakt; arvestades, et vahepeal on julgeolekuolukord püsinud pingeline, nagu näitab 13. veebruari 2024. aasta intsident, kus Aserbaidžaan avas Armeenia lõunaosa Sjunikhi provintsis tule, tappes neli Armeenia sõdurit ja haavates üht;

Q. arvestades, et peaminister Nikol Pašinjan märkis 15. ja 16. veebruaril 2024. aastal, et Aserbaidžaan lükkas Armeenia hiljutised ettepanekud piiride määramise/tähistamise kohta tagasi ning et tema analüüsi kohaselt on võimalik, et Aserbaidžaan valmistub sõjaliste operatsioonide käivitamiseks teatavatel piirialadel, eesmärgiga kujundada sellest suuremahuline sõda Armeenia Vabariigi vastu; arvestades, et peaminister Pašinjan ja Aserbaidžaani president Ilham Əliyev kohtusid 17. veebruaril 2024. aastal Münchenis Saksamaa liidukantsleri Olaf Scholzi vahendusel esimest korda pärast seda, kui 2023. aasta septembris toimus Aserbaidžaani rünnak Mägi-Karabahhi vastu;

R. arvestades, et Mägi-Karabahhis asub arvukalt kirikuid, mošeesid, ristikive ja kalmistuid; arvestades, et pärast seda, kui Aserbaidžaan tekitas 2020. aasta sõja ajal Armeenia kultuuripärandile tahtlikult suurt kahju, märkis Rahvusvaheline Kohus oma 7. detsembri 2021. aasta määruses ([2]), et Aserbaidžaan peab võtma kõik vajalikud meetmed, et hoida ära Armeenia kultuuripärandi, muu hulgas kirikute ja muude pühakohtade, mälestusmärkide, maamärkide, kalmistute ja artefaktide rüvetamist ja nende vastu suunatud vandalismiakte, ning määrama selliste tegude eest karistused; arvestades, et viimastel nädalatel on Aserbaidžaani ametivõimud eemaldanud Mägi-Karabahhis Armeenia kultuuripärandiga seotud mälestised ja lammutanud kultuuriväärtusega hooned, sealhulgas kohaliku parlamendihoone;

S. arvestades, et Aserbaidžaani juhtkond teeb Armeenia suveräänse territooriumi kohta jätkuvalt irredentistlikke avaldusi; arvestades, et Aserbaidžaani sõjavägi okupeerib endiselt ligikaudu 170 km^2 Armeenia suveräänsest territooriumist;

T. arvestades, et 2023. aasta veebruaris lähetati Armeeniasse Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) ELi Armeenia tsiviilmissioon (EUMA), mille ülesanne on jälgida Armeenia ja Aserbaidžaani piiril toimuvaid muutusi ja anda neist teada; arvestades, et EUMA-l on lubatud tegutseda ainult piiri Armeenia poolel, kuna Aserbaidžaan keeldub missiooni oma poolele lubamast; arvestades, et Armeenias viibivad Venemaa sõjaväelased on tahtlikult takistanud EUMA volituste elluviimist; arvestades, et EUMA on olnud Aserbaidžaani ametivõimude ja valitsuse kontrolli all oleva meedia levitatava desinformatsiooni sihtmärk; arvestades, et 2023. aasta detsembris leppis ELi välisasjade nõukogu kokku suurendada kohapealset töötajate arvu 138-lt 209-le;

U. arvestades, et Armeenia on korduvalt palunud, et EL lisaks Armeenia Euroopa rahutagamisrahastu toetusesaajate hulka; arvestades, et mitu liikmesriiki on otsustanud oma toetust Armeeniale suurendada, andes sõjalist abi, et aidata Armeenial reformida oma sõjaväge ja hoida ära uusi sõjalisi agressiooniakte oma rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumi vastu;

1. tunnustab ja kiidab heaks asjaolu, et Armeenia on kindlalt rõhutanud oma soovi tugevdada ja prioriseerida suhteid Euroopa Liiduga; on veendunud, et Euroopa Liit peaks sellele võimalikule geopoliitilisele muutusele reageerima positiivselt ja seda täielikult ära kasutama ning aitama Armeenial endale demokraatlike riikide hulgas kindlamat kohta leida;

2. nõuab hiljuti kokku lepitud ELi ja Armeenia partnerluskava järjekindlat rakendamist, rõhutades vajadust tegutseda aktiivselt selle nimel, et saavutada kaugeleulatuvad ühised koostööprioriteedid; on veendunud, et ELi ja Armeenia vaheline sisuline partnerlus on loogiline samm, mis vastab Armeenia poolt demokraatia, õigusriigi, korruptsioonivastase võitluse ja reeglitel põhineva rahvusvahelise korra järgimiseks tehtud valikule;

3. väljendab heameelt Armeenia võetud kohustuse üle rakendada ELi ja Armeenia vahelist ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut ning edusammude üle, mida ta on teinud selle lepingu tegevuskava rakendamisel; väljendab heameelt asjaolu üle, et Armeenia valitsus tunnustab ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut Armeenia peamiste reformide strateegilise kavana; ergutab komisjoni ja liikmesriike alustama tööd tegevuskavaga, mis viiks ELi ja Armeenia suhted uuele ja kõrgemale tasemele; on veendunud, et Ukraina, Gruusia ja Moldova Vabariigiga sõlmitud assotsieerimislepingutest / põhjalikest ja laiaulatuslikest vabakaubanduspiirkondadest saadud kogemused peaksid olema heaks aluseks, mis annab Armeeniale makro- ja mikrotasandil käegakatsutavat kasu, arvestades eelkõige järkjärgulist valdkondlikku integreerumist ühtse turuga;

([2]) Rahvusvahelise Kohtu 7. detsembri 2021. aasta määrus taotluse kohta määrata ajutised meetmed rassilise diskrimineerimise kõigi vormide kõrvaldamise rahvusvahelise konventsiooni kohaldamiseks (Armeenia *vs.* Aserbaidžaan).

4. kordab, et vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 49 võib iga Euroopa riik taotleda Euroopa Liidu liikmeks saamist tingimusel, et ta järgib Kopenhaageni kriteeriume ja demokraatia põhimõtteid ning austab põhivabadusi, inim- ja vähemuste õigusi ja õigusriiki; on seisukohal, et kui Armeenia peaks olema huvitatud kandidaatriigi staatuse taotlemisest ja jätkama oma käimasolevaid reforme, et tugevdada demokraatiat, võib see saada aluseks ümberkujundavale etapile ELi ja Armeenia suhetes; kutsub komisjoni ja nõukogu üles, et nad toetaksid Armeeniat aktiivselt tema soovis suurendada koostööd ELiga mitte ainult majanduspartnerluse, vaid ka poliitilise dialoogi, inimestevaheliste kontaktide, valdkondliku integratsiooni ja julgeolekukoostöö valdkonnas;

5. toetab Armeeniat tema jätkuvates pingutustes viia ellu reformid ning tugevdada demokraatiat, õigusriiki ja head valitsemistava; rõhutab kodanikuühiskonna olulist rolli reformide elluviimisel; kutsub sellega seoses Armeeniat üles jätkama koostööd ELiga ning nõuab, et EL suurendaks nendes valdkondades oma toetust, eelkõige tehnilist tuge ja oskusteabe vahetamist; julgustab Armeeniat osalema aktiivselt idapartnerluse poliitikas, et edendada heanaaberlikke suhteid Lõuna-Kaukaasias;

6. tunnistab, et Venemaa Föderatsiooni mõju Armeenia majandusele on endiselt suur, ning ergutab Armeeniat valvsalt jälgima võimalikku ELi sanktsioonidest kõrvalehoidmist oma riigis; on täiesti teadlik, millise tasemega ja kui mitmekesised on ähvardused, mida Venemaa Föderatsioon võib püüda Armeenia vastu kasutada, et karistada teda sõltumatute poliitiliste ja strateegiliste valikute eest; on veendunud, et EL peab olema valmis andma Armeeniale kiiret abi, et selliste ebasõbralike meetmete negatiivseid tagajärgi leevendada;

7. märgib, et Armeenia ja ELi kahepoolse kaubanduse maht on viimase kümne aasta jooksul suurenenud; julgustab Armeeniat, ELi ja selle liikmesriike ning Euroopa äriühinguid ja investoreid astuma vajalikke samme, et oma majandus- ja kaubandussuhteid veelgi tugevdada; tunnustab majandus- ja investeerimiskava edu ning julgustab ELi ja Armeeniat jätkama nii avaliku kui ka erasektori investeeringute võimendamist, et edendada Armeenias kestlikku arengut;

8. tõdeb tungivat vajadust tugevdada ELi ja Armeenia vahelist koostööd julgeoleku ja kaitse valdkonnas, kuna Armeenia vaatab oma liikmesuse CSTOs läbi; nõuab, et EL nõustuks Armeenia taotlusega saada toetust Euroopa rahutagamisrahastu kaudu ja toetaks Armeenia sõjaväge; märgib ELi ja Armeenia korrapärase poliitilise ja julgeolekualase dialoogi lisaväärtust kõigi julgeolekuga seotud küsimuste katusplatvormina; nõuab, et algatataks hübriidohtude hindamise uuring, mis aitab Armeenial kindlaks teha oma peamised nõrgad kohad ja töötada välja sihipärased lahendused; väljendab heameelt mitme liikmesriigi meetmete üle, mida nad on võtnud Armeeniale kaitseotstarbelise sõjalise toetuse andmiseks, ning nõuab tungivalt, et ka teised liikmesriigid kaaluksid sarnaseid algatusi;

9. väljendab heameelt Armeenia otsuse üle peatada osalemine CSTOs pärast organisatsiooni suutmatust pakkuda Armeeniale abi sõjalise agressiooni tõrjumisel, ja püüda luua usaldusväärsemat julgeolekuarhitektuuri; toetab Armeenia ametlikku taotlust, et Venemaa Föderatsioon viiks oma föderaalse julgeolekuteenistuse piirivalveametnikud riigi rahvusvahelisest lennujaamast ära;

10. tõdeb, et ELi ja Armeenia inimestevaheliste kontaktide potentsiaal on kasutamata; nõuab viisalihtsustus- ja tagasivõtulepingute rakendamisel Armeenia poolt tehtud edusammude tunnustamist; on veendunud, et on aeg alustada Armeeniaga viisanõude kaotamise dialoogi;

11. väljendab heameelt ELi ja Armeenia Vabariigi vahelise lepingu sõlmimise üle, mis võimaldab operatiivsete isikuandmete edastamist Eurojusti ja Armeenia pädevate asutuste vahel kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö raames; rõhutab, kui oluline on jätkata ELi ja Armeenia vahelise koostöö süvendamist kuritegevuse ja terrorismi vastases võitluses ning liidu julgeoleku kaitsmisel vastastikuse kasu nimel;

12. väljendab toetust EUMA tegevusele ja rõhutab selle olulist rolli; nõuab missiooni volituste pikendamist pärast 2025. aastat ja selle töötajate arvu suurendamist; väljendab taas pettumust selle pärast, et Aserbaidžaan keeldub lubamast missioonil piiril tegutseda ka oma poolel, ning Aserbaidžaanist lähtuvate korduvate laimukampaaniate pärast EUMA vastu; taunib asjaolu, et Armeenias asuvad Venemaa piirivalveametnikud blokeerisid EUMA pääsu Nerkin Handi külasse, kus pärast Aserbaidžaani sõduri väidetavat vigastamist tapeti 13. veebruaril 2024 Aserbaidžaani poolt neli Armeenia sõdurit; mõistab hukka Aserbaidžaani ametnike vaenu õhutava retoorika ELi, selle liikmesriikide, EUMA ja Armeenia ametiasutuste vastu;

13. toonitab, et EL peaks olema valmis kehtestama sanktsioone kõigi isikute ja üksuste suhtes, kes ohustavad Armeenia suveräänsust, sõltumatust ja territoriaalset terviklikkust;

14. kutsub Aserbaidžaani üles alustama Karabahhi armeenlastega tõeliselt laiaulatuslikku ja läbipaistvat dialoogi, et tagada nende õiguste austamine ja julgeolek, sealhulgas nende õigus pöörduda koju tagasi ning elada oma kodus väärikalt ja turvaliselt rahvusvahelise kohaloleku tingimustes, pääseda juurde oma maale ja omandiõigustele, säilitada oma selgesti eristuv identiteet ning kasutada täiel määral oma kodaniku-, kultuurilisi, sotsiaalseid ja usulisi õigusi; kutsub Aserbaidžaani üles vabastama kõik Mägi-Karabahhi ja Armeenia elanikud, kes on jätkuvalt Aserbaidžaanis kinni peetud, ning tagama neile ulatusliku amnestia; nõuab, et täielikult, viivitamatult ja tulemuslikult rakendataks kõiki Rahvusvahelise Kohtu määrusi, mis on seotud rassilise diskrimineerimise kõigi vormide kõrvaldamise rahvusvahelise konventsiooni kohaldamisega (Armeenia *vs.* Aserbaidžaan);

15. väljendab taas hukkamõistu Aserbaidžaani sõjalise sissetungi suhtes Armeenia rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumile ja selle osade jätkuva okupeerimise suhtes; kordab oma nõudmist, et Aserbaidžaan viiks oma väed kogu Armeenia suveräänselt territooriumilt välja; on vastu Aserbaidžaani presidendi ja teiste Aserbaidžaani ametnike irredentistlikele ja vaenu õhutavatele avaldustele, millega ohustatakse Armeenia territoriaalset terviklikkust ja suveräänsust, sealhulgas avaldused, mis on seotud Aserbaidžaani ja selle Nahhitševani eksklaavi ühendava eksterritoriaalse koridori nõudmisega, ning väljendab nende avalduste pärast sügavat muret; hoiatab Aserbaidžaani võimaliku sõjalise avantürismi eest Armeenia riigi vastu; rõhutab, et probleemid, mis on seotud Aserbaidžaani ühendusega tema Nahhitševani eksklaaviga tuleks lahendada Armeenia suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust täielikult austades;

16. kordab, et Euroopa Liit toetab vankumatult Armeenia suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja piiride rikkumatust; toetab kindlalt Armeenia ja Aserbaidžaani vaheliste suhete normaliseerimist, tuginedes territoriaalse terviklikkuse vastastikuse tunnustamise ja piiride rikkumatuse põhimõtetele, võttes aluseks 1991. aasta Almatõ deklaratsiooni, riigipiiride määramist, mis põhineb mõlemale poolele esitatud asjakohastel NSVLi peastaabi kaartidel, ning piirkondliku teabevahetuse ummikseisu lõpetamist, austades mõlema riigi suveräänsust ja jurisdiktsiooni ning lähtudes vastastikkuse ja võrdsuse põhimõtetest;

17. väljendab toetust Armeenia ja Aserbaidžaani vaheliste kõneluste taasalustamisele kõigis lahendamata küsimustes, et sõlmida rahuleping, ning kutsub mõlemat poolt üles jätkuvalt pühenduma pikaajalise vaidluse püsivale ja rahumeelsele lahendamisele dialoogi ja läbirääkimiste kaudu; on veendunud, et selle lepingu üle tuleb pidada läbirääkimisi heas usus ning see peab põhinema suveräänsuse, territoriaalse terviklikkuse ja jõu mittekasutamise tunnustamisel; nõuab ELi tugevamat pühendumist, et jätkata üldise ja püsiva rahu hõlbustamist kõigi asjaomase piirkonna elanike huvides; kutsub Türgit ja teisi Aserbaidžaani liitlasi üles mitte õhutama tagant Bakuu agressiivset käitumist ja kasutama oma mõju, et rahuläbirääkimised kiiresti lõpule viia; nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan sulgeks Bakuus nn trofeepargi, mis avati 12. aprillil 2021, kuna see õõnestab vastastikuse usalduse loomise püüdlusi Armeenia ja Aserbaidžaani vahel;

18. on kindlalt vastu mõnede komisjoni ja Euroopa Ülemkogu juhtide selliste hiljutiste avalduste toonile, milles õnnitletakse president Ilham Əliyevit tema tagasivalimise puhul, mainimata demokraatia puudumist Aserbaidžaanis, ja millega kujutatakse Aserbaidžaani eksitavalt usaldusväärse partnerina; kinnitab, et need avaldused ei kajasta Euroopa Liidu seisukohta ning neid ei oleks tohtinud mingil juhul teha, pidades silmas Aserbaidžaani poolt Mägi-Karabahhis toime pandud etnilist puhastust; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus jätkaksid läbirääkimisi uuendatud partnerluslepingu üle tingimusel, et Aserbaidžaan on näidanud üles tõelist valmisolekut austada Karabahhi armeenlaste õigusi ja mõista nende muret julgeoleku pärast ning on aidanud kaasa märkimisväärsetele edusammudele Armeeniaga sõlmitava üldise ja püsiva rahulepingu sõlmimiseks;

19. väljendab tõsist muret suutmatuse pärast kaitsta Mägi-Karabahhi armeenia elanikkonna kultuuri-, usu- ja ajaloopärandit, millega rikutakse Rahvusvahelise Kohtu 7. detsembri 2021. aasta määrust; mõistab hukka kõik armeenlaste sajandeid kestnud kohalolu Mägi-Karabahhis tähistavate paikade hävitamise, vandalismi ja rüvetamise juhtumid; kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles säilitama, kaitsma ja edendama piirkonna rikkalikku ja mitmekesist pärandit; nõuab tungivalt, et UNESCO võtaks viivitamata meetmeid, et säilitada ja kaitsta Mägi-Karabahhis ohus olevat Armeenia kultuuripärandit; nõuab Armeenia ja ELi koostöö tõhustamist järelevalve tegemiseks Armeenia kultuuripärandi (kirikud, kloostrid, kalmistud, mälestised, paleed jne) Aserbaidžaani-poolse süstemaatilise hävitamise üle, eelkõige Euroopa Liidu Satelliidikeskuse kaasamise kaudu;

20. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Armeenia Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile, Aserbaidžaani Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile, Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile ja Euroopa Nõukogule.